

SAOPŠTENJE 170/2024

Datum objave:
 11. 12. 2024.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Treći kvartal 2024.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za treći kvartal 2024. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom¹.

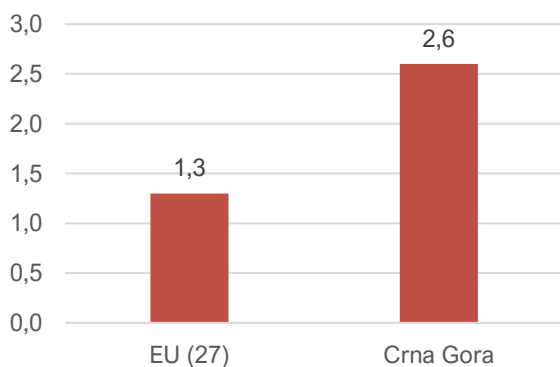
Bruto domaći proizvod Crne Gore u trećem kvartalu 2024. godine iznosio je 2 357,9 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 2 213,1 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u trećem kvartalu 2024. godine iznosila je 2,6%.

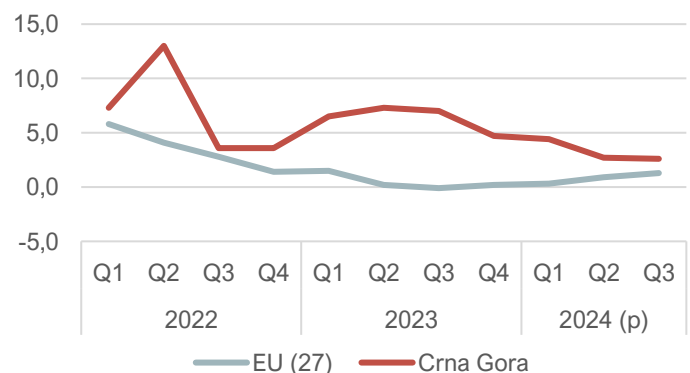
Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IIIQ 2024 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	2 357,9
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	2 270,4
Stopa nominalnog rasta, %	6,5
Stopa realnog rasta, %	2,6

Grafik 1. Stope realnog rasta za IIIQ 2024, u %

Grafik 2. Stope realnog rasta IQ 2022 - IIIQ 2024, u %

¹ Rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog BDP-a primjenom proizvodne metode dostupni su u sekciji Podaci na linku: <https://monstat.org/cg/page.php?id=20&pageid=20>

Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIIQ 2023	IIIQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 650 343	1 820 129
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 331 960	1 487 884
1.2	1.2 Potrošnja države	318 383	332 245
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	346 807	379 702
3	3 Promjene u zalihama	127 133	144 370
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	88 806	13 667
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	1 384 365	1 364 626
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 295 560	1 350 959
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	2 213 088	2 357 868

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

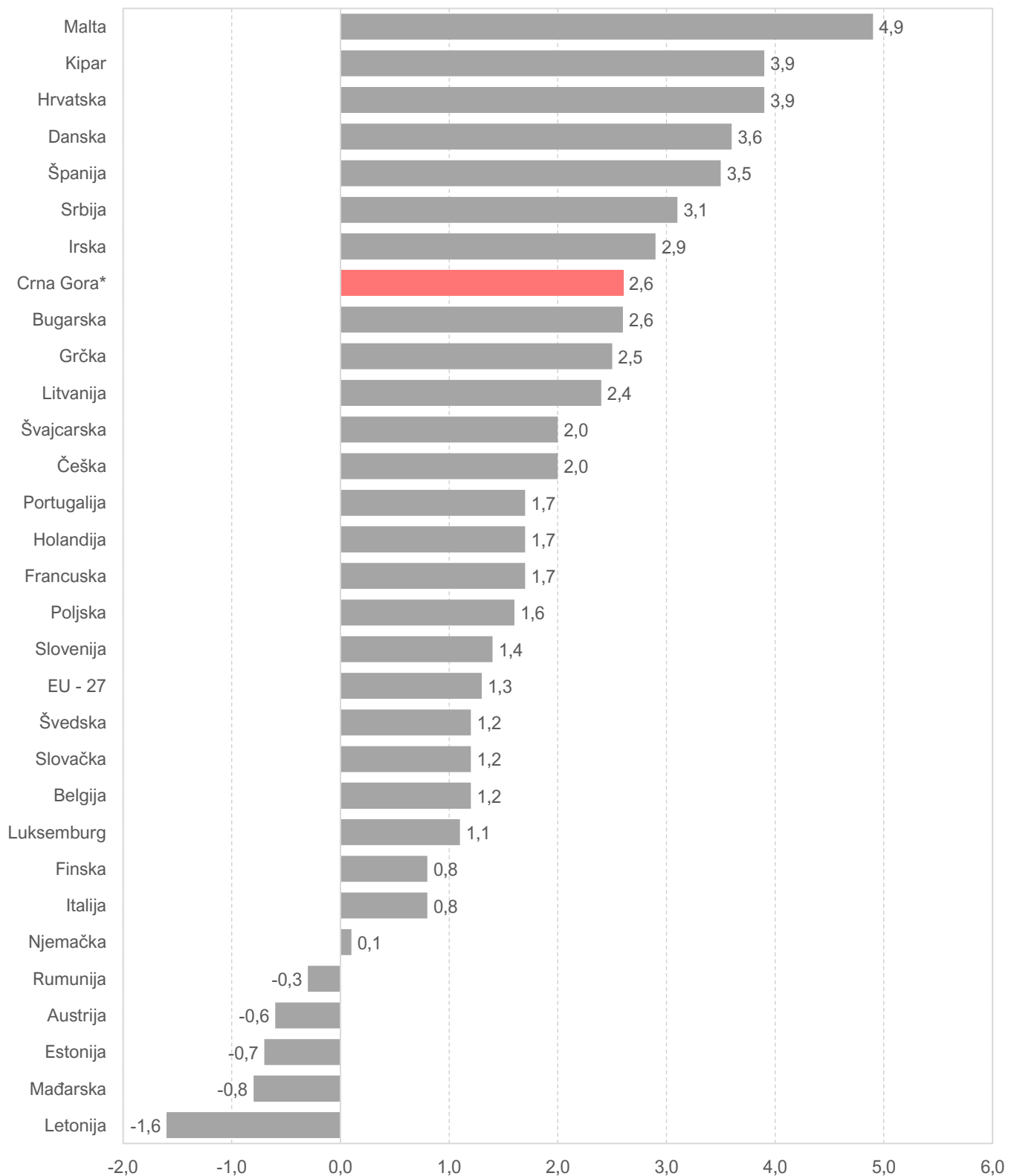
Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIIQ 2023	IIIQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	74,6	77,2
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	60,2	63,1
1.2	1.2 Potrošnja države	14,4	14,1
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	15,7	16,1
3	3 Promjene u zalihama	5,7	6,1
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	4,0	0,6
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	62,6	57,9
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	58,5	57,3
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIIQ 2023	IIIQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 476 891	1 767 439
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 211 204	1 444 364
1.2	1.2 Potrošnja države	265 687	323 075
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	345 572	380 904
3	3 Promjene u zalihama	168 999	127 849
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	7 768	-5 832
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	1 297 314	1 358 215
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 289 546	1 364 047
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 999 231	2 270 360

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIIQ 2023	IIIQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	73,9	77,8
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	60,6	63,6
1.2	1.2 Potrošnja države	13,3	14,2
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	17,3	16,8
3	3 Promjene u zalihama	8,5	5,6
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	0,4	-0,3
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	64,9	59,8
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	64,5	60,1
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled stopa realnog rasta BDP-a za IIIQ 2024, u %

* Stopa realnog rasta izračunata je na osnovu cijena istog kvartala prethodne godine

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2024-2028 (Sl. list CG br. 122/23) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Poreska uprava i Uprava carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba.

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Poreske uprave i Uprave carina.

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)